

ПСИХОЛОГО-ДИДАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Арістова Н. О.

*Інститут педагогіки НАПН України
(Київ, Україна)*

Кугай К. Б.

*Київський національний університет технологій та дизайну
Інститут педагогіки НАПН України
(Київ, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ КОМП'ЮТЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ

З огляду на поточні процеси світової інтеграції, розвиток технологій та міжнародна співпраця стають ключовими чинниками для фахівців у галузі комп'ютерних наук. Саме тому володіння іноземними мовами стає обов'язковою умовою для успішної професійної діяльності. Це не лише дає можливість більш ефективно комунікувати з іноземними партнерами, але й відкриває доступ до величезних масивів спеціалізованої літератури, наукових досліджень та технічної документації, яка часто публікується іншими мовами. Крім того, іноземні мови є необхідними для розуміння інноваційних підходів і технологій, що виникають у різних країнах світу (Malykhin, Aristova & Melikova, 2023; Malykhin, Aristova, Vyshnevskaya, Kugai & Makhovych, 2024; Рудоман, Харжевська & Шикиринська, 2023; Тесцова, 2024). Особливу актуальність це питання набуває в контексті України, яка перебуває в стані війни, коли освіта все більше переходить на дистанційний та змішаний формати, що вимагає нових підходів до навчання.

Здобувачі комп'ютерних спеціальностей мають унікальні когнітивні особливості, які впливають на процес засвоєння іноземної мови. Як зазначають автори (Kugai & Vyshnevskaya, 2023, 96), аналітичне мислення таких студентів, орієнтоване на вирішення складних технічних задач, потребує адаптованих методів навчання мовам. Типове мовне навчання, спрямоване на загальну аудиторію, часто не враховує особливості мислення програмістів, зокрема їхню схильність до абстрактного мислення та аналітики. Відповідно, викладачі мають розробляти курси, які поєднують мовне навчання з технічними темами, що надає студентам змогу використовувати мову в знайомому для них контексті. Це також стосується спеціалізованої технічної термінології, що потребує окремого підходу для засвоєння.

Розглянуті вище особливості мислення програмістів вимагають відповідних підходів до навчання іноземних мов. Сучасні педагогічні методики пропонують низку інноваційних інструментів, які можуть полегшити процес

вивчення іноземних мов для студентів комп'ютерних спеціальностей. Одним із таких підходів є контекстуалізоване навчання, яке дозволяє пов'язувати мовні вправи з технічними завданнями. Наприклад, створення технічної документації або анотація коду іноземною мовою не лише розвиває мовні навички, але й зміцнює технічні знання студентів. Додатково, використання гейміфікації підвищує мотивацію та залученість студентів до навчального процесу, особливо якщо навчання пов'язане з інтерактивними завданнями та мобільними додатками (Арістова & Махович, 2024, 1060). Цей підхід допомагає підвищити інтерес до вивчення іноземної мови та зробити освітній процес більш ефективним.

Дистанційне та змішане навчання стають невід'ємною частиною освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні (Гнатюк, 2022, 134). Це дозволяє зменшити фізичну присутність студентів в аудиторіях, але, на нашу думку, водночас створює нові виклики для організації освітнього процесу. Одним з таких викликів є перевантаження студентів через необхідність паралельного вивчення технічних дисциплін та іноземної мови, що потребує спеціальних методів для оптимізації навчання. Однак, сучасні технології уможливають розширення доступу до ресурсів та інструментів для самостійного вивчення мов, що сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу. Це допомагає студентам краще розподіляти час та обирати зручний формат навчання.

Інтеграція комп'ютерних технологій у мовне навчання відкриває нові можливості для студентів технічних спеціальностей. Застосування технологій штучного інтелекту, як-от розпізнавання голосу або персоналізовані мовні тренери, сприяє створенню індивідуальних мовних планів для кожного студента (Кугай, 2024, 95). Це забезпечує підвищення якості навчання та робить процес більш гнучким. Окрім цього, технології підтримки, наприклад, автоматичний переклад та анотація кодів, дозволяють студентам паралельно засвоювати технічну та мовну інформацію. Такі підходи підвищують ефективність навчання та допомагають студентам краще адаптуватися до вимог сучасного ринку праці.

Розвиток міжкультурної комунікації є важливим елементом у підготовці сучасних фахівців комп'ютерних спеціальностей. Студенти, які мають досвід взаємодії з представниками інших культур, отримують не лише мовні, а й комунікативні навички, котрі необхідні для роботи в міжнародних командах. У своїй роботі К. Кугай та М. Вишневська наголошують на важливості проведення віртуальних обмінів та участі в міжнародних проєктах, що дозволяє студентам покращити розуміння культурних особливостей різних країн (Kugai & Vyshnevskaya, 2023). Така діяльність сприяє успішній адаптації до глобалізованого ринку праці, а це, у свою чергу, робить здобувачів більш конкурентоспроможними та підготовленими до роботи в умовах мультикультурного середовища.

Отже, оптимізація навчання іноземних мов студентів комп'ютерних спеціальностей є надзвичайно важливою для їхньої успішної кар'єри **в умовах**

динамічного розвитку технологій та міжнародної співпраці. Персоналізований підхід, інтеграція технологій та міжкультурна комунікація – це ключові напрями, які допоможуть студентам адаптуватися до сучасних вимог ринку праці та ефективно співпрацювати на міжнародній арені. Таким чином, ефективне навчання іноземних мов студентів комп'ютерних спеціальностей має ґрунтуватися на принципах комплексного підходу, який поєднує в собі традиційні методи навчання з інноваційними технологіями та адаптацією до специфічних потреб цієї категорії студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Kugai, K., & Vyshnevskaya, M. (2023). Peculiarities of teaching foreign languages to computer specialties students. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, (3), 93–100. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2023-3-12>
2. Malykhin, O., Aristova, N., & Melikova, S. (2023). Developing computer engineering and information technology undergraduates' learner autonomy: individualised instruction in English classroom. *ETR*, 2, 176-181. <https://doi.org/10.17770/etr2023vol2.7274>
3. Malykhin, O., Aristova, N., Vyshnevskaya, M., Kugai, K., & Makhovych I. (2024). Exploring computer engineering and information technology undergraduates' views on developing their innovative thinking in English classroom. *ETR*, 2, 428-434. <https://doi.org/10.17770/etr2024vol2.8096>
4. Арістова, Н. О., & Махович, І. А. (2024). Розуміння змісту і сутності поняття «гейміфікація» у науковому педагогічному просторі України. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка»)*. № 8 (36), 1058–1070. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8\(36\)-1058-1070](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8(36)-1058-1070)
5. Гнатюк, О. В. (2022). Проблема навчання та адаптації молодших школярів в умовах воєнного стану. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: матер. III Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 23 вересня 2022 р.)*, 133–138.
6. Кугай, К. Б. (2024). Розуміння змісту і сутності поняття «персоналізація навчання іноземних мов» у зарубіжній науковій літературі. *Щомісячний науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок»*. №1 (221), січень. С. 92-96. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.294265>
7. Рудоман, О. А., Харжевська, О. М., & Шикиринська, О. Б. (2023). Інноваційні методи навчання англійської мови в цифрову епоху. *Вісник науки та освіти*. № 10(16), 225–243. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10\(16\)-225-243](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-225-243)
8. Тесцова, О. О. (2024). Інноваційні методи викладання англійської мови для програмістів у глобальному ІТ-середовищі. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»)*. №6(40), 466–475. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6\(40\)-466-475%20](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6(40)-466-475%20)